

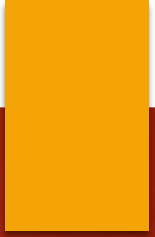
Бизнес барометър на УНСС - 2026

Съдържание

- ▶ Замисъл, предистория, теория и методология на Бизнес барометъра на УНСС
- ▶ Оценки за състоянието на фирмите
- ▶ Сравнение на 2025 с 2024 г.
- ▶ Очаквания за 2026 в сравнение с 2025 г.
- ▶ Злободневни въпроси

Уточнения

- ▶ Това е малка част от съдържанието на Бизнес барометъра на УНСС 2026
- ▶ Докладваме изчисленията и изводите „наедро“ – без разрези, съпоставки
- ▶ Използваме едномерни разпределения без други средства на описателната и обяснителна статистика
- ▶ Тази презентация ще бъде налична на сайта на УНСС.

Замисъл,
предистория
теория и
методология

Замисъл и предистория на Бизнес барометъра на УНСС

▶ **Замисълът**

- ▶ Да оцени текущото състояние на българските фирми и бизнес средата (2026 г.);
- ▶ Да сравни и оцени изминалата 2025 г. спрямо предходната 2024 г.
- ▶ Да определи очакванията за 2026 г. година за бизнес средата като цяло и по отделни нейни измерения.
- ▶ Да установи нагласите на бизнеса спрямо злободневни теми.
- ▶ Да проследява динамиката на изучаваните показатели.

▶ **Предистория**

- ▶ Многогодишен периодичен научноизследователски проект с пилотна вълна 1999 г. и редовни вълни за 2000-2012 г.
- ▶ Възстановен през 2023 г.
- ▶ Регистриран като марка на УНСС в патентното ведомство 2025 г.

Теория и методология на Бизнес барометър на УНСС 2026

▶ **Теория зад проекта**

- ▶ Ефектът на самосбъдващото се пророчество (Р. Мъртън);
- ▶ Адаптивните очаквания (М. Фридман);
- ▶ Теорията на перспективите (Д. Канеман).

▶ **Целева съвкупност и извадка**

- ▶ Фирми от всички сектори и отрасли на българската икономика;
- ▶ Непропорционално стратифицирана извадка от 600 фирми – по 150 микро, малки, средни и големи.

▶ **Събиране на данни**

- ▶ Метод за събиране на данни - онлайн допитване;
- ▶ Респонденти – представители на ръководствата на фирмите;
- ▶ Структуриран въпросник от 34 закрити въпроси, обхващащи 150 променливи.

▶ **Период на полевата работа – януари/февруари 2026.**

Оценки за състоянието на фирмите

Как преценявате настоящото състояние на Вашата фирма по отношение на ... Средна оценка „Добър (4.2)“?

Показатели	Индекс	Оценка
Контрола и отчетността	62,9	Мн. добър
Конкурентоспособността на продуктите	57,3	Мн. добър
Производственото и технологично оборудване	55,1	Мн. добър
Качеството на работната сила	54,8	Мн. добър
Планирането на дейностите	53,3	Добър
Организационната структура	52,3	Добър
Финансовото състояние	46,7	Добър
Равнището на производствените разходи	44,4	Среден
Равнището на работната заплата	40	Среден

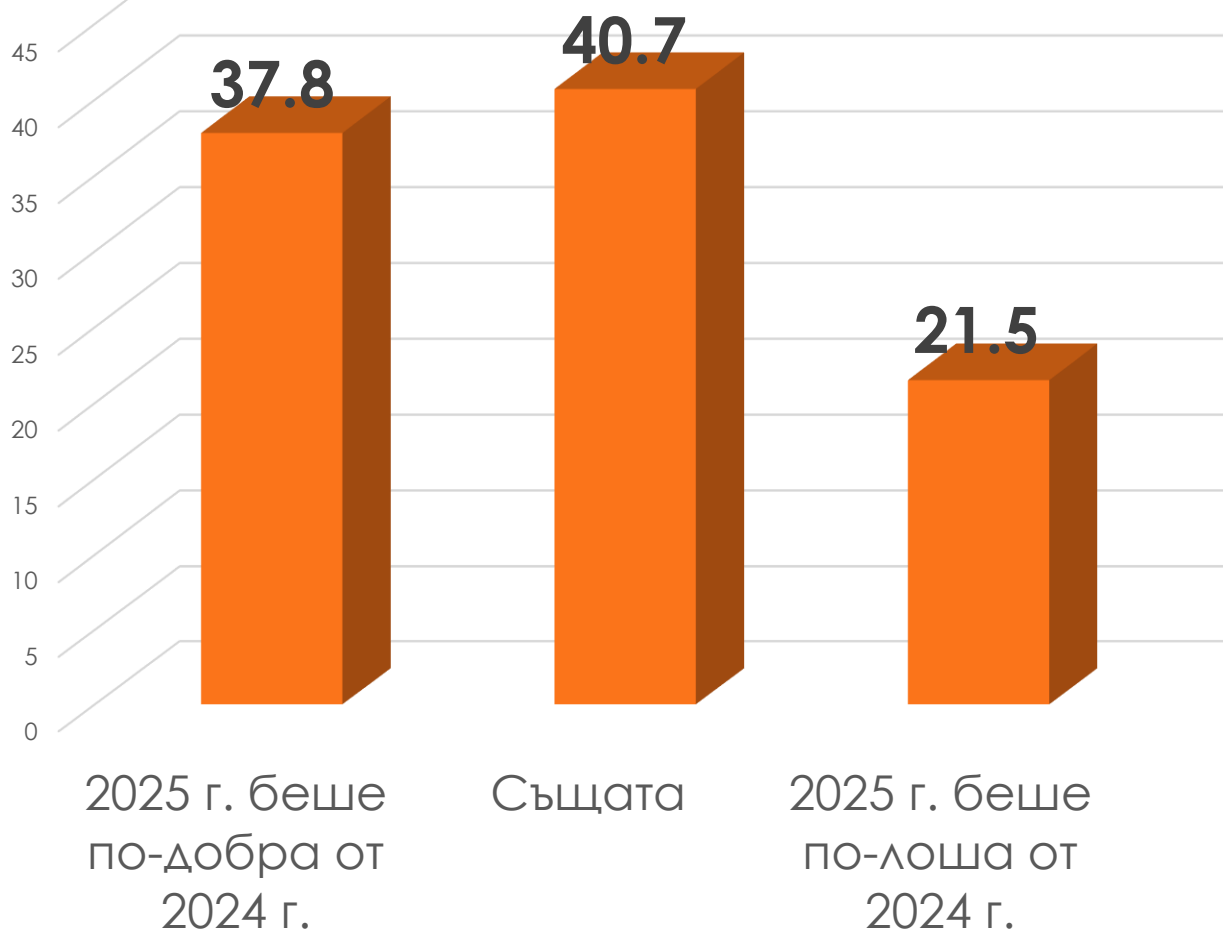

Сравнение на
2025 г. с 2024 г.

2025 в сравнение с 2024 година за Вашата фирма беше по-добра, същата или по-лоша по отношение на...?

Измерения на бизнес средата	2025 г. беше по-добра от 2024 г.	Същата	2025 г. беше по-лоша от 2024 г.
Търсенето на стоките/услугите, които произвеждате	34,7	49	16,3
Цените на пазарите, за които работите	25,2	47,5	<u>27,3</u>
Конкуренцията на пазарите, за които работите	17,7	60,6	21,7
Данъчната тежест	11,3	65,2	23,5
Осигурителната тежест	12	58,8	<u>29,2</u>
Достъпът до кредити и други финансови източници	13,5	75	11,5
Възможностите за наемане на качествена работна сила	14,3	60,7	<u>25</u>

А като цяло, 2025 в сравнение с 2024 година за Вашата фирма беше по-добра, същата или по-лоша?

Балансови бизнес индекси

- ▶ **Философията: % на положителни преценки 2025-2024 - % отрицателни преценки 2025-2024.**
- ▶ 7 частни индекса по измеренията на бизнес средата.
- ▶ Първите три могат да се групират в един общ **пазарен индекс** (търсенето, цените и конкуренцията); вторите четири – в **институционален индекс** (данъчна тежест, осигурителна тежест, достъп до кредити и възможност за наемане на качествена работна сила).
- ▶ Средната аритметична на 7-те индекса дава **общия бизнес индекс**.

Индекси по измерения на бизнес средата:
2025 в сравнение с 2024 година и 2024 в
сравнение с 2023 г.

Измерения на бизнес средата	Индекси 2025 г. спрямо 2024 г.	Индекси 2024 г. спрямо 2023 г.
Търсенето на стоките/услугите, които произвеждате	18,4	22,8
Цените на пазарите, за които работите	-2,1	9,5
Конкуренцията на пазарите, за които работите	-4	5,3
Данъчната тежест	-12,2	-4,9
Осигурителната тежест	-17,1	-7,6
Достъпът до кредити и други финансови източници	2	6,3
Възможностите за наемане на качествена работна сила	-10,7	-8,5

Очаквания за 2026
в сравнение с
2025 г.

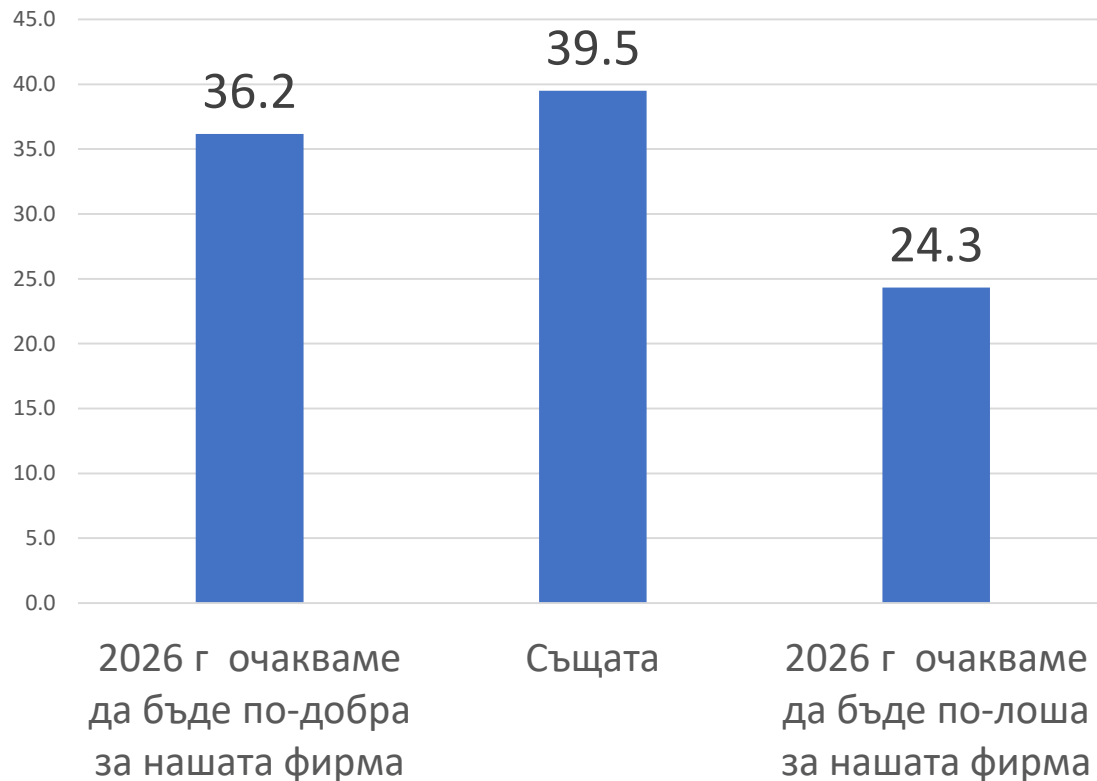
2026 г. в сравнение с 2025 г. за
вашата фирма каква очаквате
да бъде по отношение на...?

Измерения на бизнес средата	През 2026 г. ще се подобрят	Няма да има изменение	През 2026 г. ще се влошат
Търсенето на стоките/услугите, които произвеждате	36,3	48,2	15,5
Цените на пазарите, за които работите	28,3	42	29,7
Конкуренцията на пазарите, за които работите	20,2	57,3	22,5
Данъчната тежест	11,4	54,3	34,3
Осигурителната тежест	13,7	43,3	43
Достъпът до кредити и други финансови източници	13,3	69,2	17,5
Възможностите за наемане на качествена работна сила	17,6	50,2	32,2

Индекси по измерения на бизнес средата: очаквания за 2026 в сравнение с 2025 ГОДИНА

Измерения на бизнес средата	Индекси 2026 г. спрямо 2025 г.
Търсенето на стоките/услугите, които произвеждате	<u>20,8</u>
Цените на пазарите, за които работите	-1,4
Конкуренцията на пазарите, за които работите	-2,3
Данъчната тежест	-23,0
Осигурителната тежест	-29,3
Достъпът до кредити и други финансови източници	-4,2
Възможностите за наемане на качествена работна сила	-14,5

А като цяло, 2026 година в сравнение с 2025 година за Вашата фирма каква очаквате да бъде?

Злободневни въпроси

Как се отрази на Вашата фирма въвеждането на еврото у нас?

Отговори	Дял (%)
Изцяло положително	12,7
Като цяло положително	22,2
Колкото положително, толкова и отрицателно	33,0
Като цяло отрицателно	10,2
Изцяло отрицателно	4,3
Не мога да преценя	17,7

Доколко сте запознати във Вашата фирма с мерките, предвидени в Националния план за възстановяване и устойчивост?

Отговори	Дял (%)
Много добре	8,5
Добре	19,7
Задоволително	25,2
Незадоволително	10,7
Никак не сме запознати	15,3
Не мога да преценя	20,7

Как се отразява на Вашата фирма
невъзможността да се състави трайно
редовно правителство у нас през
последните години?

Отговори	Дял (%)
Изцяло положително	3,7
Като цяло положително	4,8
Никак не се отразява	29,7
Като цяло отрицателно	32,3
Изцяло отрицателно	12,8
Не мога да преценя	16,7

Как се отразява на Вашата фирма влизането на България в Шенгенското пространство?

Отговори	Дял (%)
Изцяло положително	16,2
Като цяло положително	21,7
Никак не се отразява	36,2
Като цяло отрицателно	5,0
Изцяло отрицателно	3,2
Не мога да преценя	17,8

Как се отразява на Вашата фирма войната в Украйна?

Отговори	Дял (%)
Изцяло положително	3,0
Като цяло положително	6,3
Никак не се отразява	31,3
Като цяло отрицателно	26,7
Изцяло отрицателно	14,8
Не мога да преценя	17,8

Как оценявате държавната политика за привличане като работна сила на българи, работещи в чужбина?

Отговори	Дял (%)
Много ефективна	4,8
Като цяло ефективна	14,3
Като цяло неефективна	34,2
Много неефективна	25,7
Не мога да преценя	21,0

Как оценявате държавната политика за привличане на чужденци като работна сила?

Отговори	Дял (%)
Много ефективна	5,3
Като цяло ефективна	21,8
Като цяло неефективна	30,2
Много неефективна	17,7
Не мога да преценя	25,0

Вашата фирма използва ли
понастоящем изкуствен интелект в
основните си дейности?

Отговори	Дял (%)
Използва изкуствен интелект	30,2
Не използва изкуствен интелект	57,7
Не мога да преценя/Не желая да отговоря	12,2

Нагласени или честни са обществените поръчки у нас?

Отговори	Дял (%)
Обществените поръчки у нас са нагласени	56,0
Обществените поръчки у нас са честни	9,0
Някъде по средата	35,0

3-4 основни проблема пред бизнеса

Проблеми	2025 г.	2026 г.
Административните и бюрократични бариери	39,0	44,5
Трудното намиране на качествена работна сила	48,6	43,2
Нелоялната конкуренция	31,1	30,7
Данъчната тежест	22,6	29,3
Осигурителната тежест	23,3	27,5
Законовите несъвършенства	24,3	24,5
Корупцията	18,9	24,3
Повишените цени на енергоносителите	27,4	23,2
Неблагоприятната макросреда	22,1	22,5
Нагласените обществени поръчки	11,8	15,5
Конкуренцията на чуждестранни производители	15,3	11,2
Нарастващата сила на търговските вериги	13,1	9,8
Трудният достъп до кредити и други финансови източници	6,6	6,3
Други	1,8	0,8

Кои три-четири знания и умения липсват най-много у младите специалисти с висше образование?

Знания и умения	Дял (%)
Да имат желание да учат и да се развиват.	47,2
Да мислят критично по сложни въпроси.	45,3
Да планират добре работните си задачи.	38,0
Да анализират данни, процеси, ситуации, доклади и пр.	36,5
Да уважават знанията и уменията на по-опитните възрастни.	33,5
Да са отворени за градивна критика.	32,8
Да работят в екип.	28,0
Да се адаптират бързо към нови задачи.	26,2
Да могат ясно да обяснят своите тези и аргументи.	23,0
Да се подчиняват на ръководството, дори и когато имат друго мнение.	13,2
Друго	3,5

Благодарим за
вниманието ви!
Въпроси?